

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه ۵ آذر ماه ۱۳۳۲

فهرست مطالب:	(۷) معرفی آقای سید حسن حجازی به معاونت وزارت پست و تلگراف بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف.	(۱) تصویب صورت مجلس
(۸) قرائت لایحه موافقت نامه بازرگانی بین ایران و ژاپن و استرداد فوریت آن.	(۹) شور اول گزارش کمیسیون فرهنگ راجع به اجازه فروش اراضی ضرابخانه و صرف بهای آن جهت ساختمان مدارس.	(۲) بیانات قبل از دستور آقایان: کمالوند کبیری - روستا.
(۱۰) بیانات جناب آقای رئیس دائر به ابراز تأسف از فوت مرحوم قائم مقام الملک رفیع و یک دقیقه سکوت.	(۱۱) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه.	(۳) سؤال آقای بالاخانلو راجع بکارخانه قند همدان و جواب آقای وزیر اقتصاد.
		(۴) تقدیم لایحه موافقت نامه بازرگانی دولتین ایران و ژاپن بوسیله آقای وزیر اقتصاد.
		(۵) معرفی آقای دکتر احمد ضیائی بمعاونت وزارت اقتصاد بوسیله آقای وزیر اقتصاد.
		(۶) تقاضای آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن دائر بجریان گذاردن لوائح قرارداد های پستی بین المللی و مخابرات بین المللی.

مجلس ساعت نه و بیست دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

۱ - تصویب صورت مجلس	۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: کمالوند کبیری - روستا
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می شود (شرح ربر خوانده شد)	رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود.
غائبین با اجازه - آقایان: شکیبای نوری - مجد فولادوند - البرزی - دکتر فر بود - مافی - دکتر مهتدب.	آقای کمالوند تشریف بیاورید.
غائبین بی اجازه - آقایان: حاذقی - طباطبائی - موقر بانود کتر بارسا.	کمالوند - خانمها و آقایان نمایندگان محترم
رئیس - نظری راجع به صورت جلسه قبل نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.	استحضار دارند که مجلس بیست و یکم در دوره ای تشکیل شده است که مملکت مرحله بسیار حساس از تاریخ خود را می گذراند انقلاب بزرگتی بوقوع پیوسته است نظام کهنه قرون وسطائی از بین رفته است و اساس بسیاری از تبعیضات و بی عدالتی ها از میان برداشته شده است مجلس بیست و

این مذاکرات مشروح پانزدهمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری - اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس.

یکم مقارن با مرحله دوم انقلاب و مقارن با دوره تکوین نظام جدید و دوره سازندگی بوجود آمده است این مجلس با مجالس گذشته تفاوت بسیار دارد این مجلس در محیط انقلاب و در تحت شرایط انقلابی بوجود آمده این چنین مجلسی که در این چنین شرایطی بوجود آمده است دارای وجدان انقلابی است و وجدان انقلابی دشمن تمام بی عدالتی های تبعیضات و پلیدیهای اجتماع است (صحیح است) این مجلس يك رسالت تاریخی بزرگ دارد و آن همگام نمودن و متحد ساختن قاطبه ملت ایران است تا با همکاری مجلسین بتوانند در تکوین نظام جدید توفیق حاصل کنند (انشاء الله) خانمها و آقایان محترم می دانند برای هر ملتی در طول تاریخ فرصت هائی پیش می آید اگر آن ملت بیدار باشد اگر آن ملت واقع بین باشد و از آن فرصت بطور کامل استفاده کند مسلماً میتواند به ترقیات شایان توجهی نایل آید و اگر برعکس غفلت شود مسلماً فرصت از دست خواهد رفت بدون اینکه توفیقی بدست آید این اصل حتی در زندگی خصوصی افراد هم وجود دارد و معروف است که می گویند گاهی شانس بدرخانه افراد می آید اگر آن شخص هشیاری داشته باشد و از موقع استفاده کند مسلماً توفیقاتی بدست خواهد آورد و گرنه شانس از درخانه او بر خواهد گشت بدون اینکه او توفیقی حاصل کند برای ملت کهنسال ما در طول قرون و اعصار گذشته فرصت های بزرگ تاریخی بوجود آمده است ولی متأسفانه آنچنان که شاید و باید از این فرصت ها استفاده نشده مثلاً در ۵۷ سال پیش يك انقلاب بزرگ در این مملکت بوقوع پیوسته و آن انقلاب مشروطیت ایران بود روز ۱۴ مرداد ۱۳۲۴ هجری قمری یکی از درخشانترین روزهای تاریخ ملت ایران است اما انقلاب مشروطیت ما آنچنان که مقصود و هدف بنیانگذاران آن بود بمقصود نرسید و متأسفانه انقلاب مشروطیت ما با تمام مجد و شکوهی که داشت اثرات عمیقی در جامعه ما و نظام اجتماعی ما نمود اثرات انقلاب مشروطیت قشری، سطحی و صوری است يك مقدار از قدرت مطلقه ای که در مملکت اعمال می شد گرفته شد و بین يك عده افراد منتسب به طبقات خاصی تقسیم شد و الا در وضع طبقاتی ما هیچگونه تأثیری نکرد مالک و ارباب

همان مالک و ارباب بوده که بود و رعیت هم همان زعیتی که سابقاً بود باقی ماند فقط يك عده از افراد طبقه ممتاز از این فرصت استفاده کردند و توانستند بانظار به مشروطه خواهی و آزادی خواهی به مجلس راه پیدا بکنند قدرت اجتماعی که داشتند قدرت اقتصادی که داشتند قدرت حکومتی و سیاسی هم بدست آوردند اما چرا این جور شد؟ برای ما که در حال فعلی در مقابل يك فرصت تاریخی بزرگی قرار گرفته ایم دانشن علل شکست انقلاب مشروطیت باینکه به هدف نرسیدن انقلاب مشروطیت بسیار مفید است و فکر می کنم لازم و ضروری باشد بنده بر خلاف کسانی که گناه شکست انقلاب مشروطیت را بعهده عناصر ضد انقلاب و دشمنان مشروطیت می دانند معتقدم که بنیانگذاران مشروطیت و بنیانگذاران انقلاب در کار خود قصور کردند این باعث شد که انقلاب مشروطیت به هدف های خود نرسد زیرا آنها بودند که میبایستی انقلاب را با عمق و زوایای اجتماع بکشاند و مشعل انقلاب را بروستاها ببرند و در روستاها و نقاط دیگر اساس نظام جدید اجتماعی و اقتصادی برقرار کنند ولی آنها این کار را نکردند و همین وجهی شد که انقلاب در همان مراحل اولیه متوقف ماند و حتی از مسیر واقعی خود منحرف گردید خانمها و آقایان محترم تاریخ معلم و آموزنده بزرگی است گذشته برای آیندگان همیشه این فایده را دارد که تنبهی می دهد تجربه ای می دهد تا اشتباهات گذشته تکرار نشود ما در مقابل بلع انقلاب بزرگ اجتماعی بار دیگر قرار گرفته ایم که بسیار از انقلاب مشروطیت ایران عمیق تر مفید تر و ثمر بخش تر است برای اینکه همانطور که عرض کردم انقلاب مشروطیت ما اثراتی در قشر ظاهری جامعه داشت و هیچگونه نفوذی در نظام اجتماعی و اقتصادی و طبقاتی ما نمود ولی انقلاب شاه و ملت توجه بروستاها به عمق و زوایای اجتماع نمود در ریشه های تبعیضات اجتماعی و طبقاتی را از میان برداشت برای ما برای مجلس ۲۱ که موقمی تشکیل شده است که مقارن با مرحله دوم انقلاب و مرحله دوم سازندگی است و وظائف بسیار حساس هست برای اینکه در ارزیابی مسائل اجتماعی دچار اشتباه نشویم بایستی قضایا و موضوعات اجتماعی را از نظر علمی و از نظر جامعه شناسی مورد مطالعه قرار بدهیم تا بتوانیم نتیجه بیشتری

تحصیل کنیم در حال فعلی قریب به ۱۵ میلیون افراد و کشاورزان مملکت ما در حال يك استحاله اجتماعی هستند یعنی کشاورزی که تا دیروز صاحب زمین نبود امروز صاحب زمین شده ۱۵ میلیون کشاورزی که تا دیروز حقوق اجتماعی و اقتصادی نداشت امروز صاحب حقوق اجتماعی و اقتصادی شده است و این دهقانان می خواهند برای خود فردای بهتری و امید بخش تری بوجود آورند این دهقانان در مرحله يك استحاله اجتماعی هستند و لازم است که باین موضوع توجه بسیار دقیقی بشود که مبادا خدای نخواست از این مرحله بطور سالم نگذرند برای اینکه توجه باین مطلب بشود دو موضوع باید مورد توجه قرار بگیرد موضوع ملول ارشاد فکری ۱۵ میلیون جمعیتی است که الان وضع خاصی دارند در گذشته دهقانان ما وضعی داشتند که متأسفانه در امور مملکتی هیچگونه دخالتی نداشتند و این دهقانان بایستی گفت نسبت به مسائل مملکتی و امور سیاسی و اجتماعی کاملاً خالی الذهن و بیگانه بودند الان يك خلائی فکری ایجاد کرده بنده فکر میکنم وظیفه عناصر مترقی مملکت عناصری که به انقلاب شاه و ملت مؤمن هستند چه در داخل مجلس و چه در خارج مجلس اینست که باید اقدام بکنند که يك هستم فکری و سازمانی بوجود بیاورند که ارشاد فکری این طبقات کشاورز را بعهده بگیرد يك وضع مشابهی را عرض کنم تا اهمیت موضوع بیشتر معلوم شود بعد از وقایع سال ۱۳۲۰ در اثر گرفتاریهایی که در مملکت بوجود آمده بود بمناسبت بحران جنگ به تربیت فکری و دماغی نسل جوان و نوده های جوان مدرسه ای و دانشگاهی ما کمتر توجه شد و دیدیم که افکار مخالف مصالح مملکت از داخل و خارج تبلیغ شد و در آن زمان آنها رسوخ پیدا کرد که هنوزم بعد از ۲۰ سالو خرده ای که میگذرد ما گرفتار مصائب آن غفلت هستیم توجه بفرمائید يك غفلت کوچک باعث شد که افکار نسل جوان درست هدایت نشود و ما چقدر مصائب آنرا دیدیم و اگر خدای نخواست آن غفلت در مورد ۱۵ میلیون کشاورزان آزاد شده این مملکت که الان کاملاً خالی الذهن هستند بشود مسلماً عواقب ناگوارتری پیش خواهد آمد امیدوار هستم که عناصر مترقی و مؤمن به انقلاب شاهنشاه و ملت چه

در داخل مجلس و چه در خارج مجلس دور هم جمع بشوند و این وظیفه را بعهده بگیرند این کار را نباید از دولت خواست این يك کار ملی است این يك اصل غلطی است که مرسوم شده است که هر کاری را از دولت بخواهند این کار يك کار ملی است حتی بنده معتقدم اگر دولت بخواهد در این کار اقدامی بکند بایستی او را منصرف کرد این کار ملی است و وظیفه عناصر مترقی و مؤمن به انقلاب شاهنشاه و ملت است چه اینهاست که در داخل مجلس هستند و چه اینهاست که در خارج مجلس هستند . مسأله دوم که بایستی در مورد کشاورزان ما مورد توجه فوری قرار گیرد موضوع تقویت بنیه تولیدی و حمایت مالی و اداری این توده های وسیع کشاورزان است این وظیفه و تقویت دولت است دولت باید با توسعه شرکتهای تعاون روستائی با توسعه بانکهای کشاورزی این وظیفه را بعهده بگیرد و دهقانان را امیدوار بکند البته مقدرات دولت را بایستی اذعان کرد در این خصوص آنقدر نیست که کافی بمقصود باشد و بطور اید آل کمک بکنند اما چیزی که هست همین مقدرات فعلی هم هیچگاهی آنطور که شاید و باید اجرا نمیشود .
رئیس - آقای کمالوند وقت شما تمام شد .
کمالوند - اگر ممکن است پنج دقیقه ببنده وقت بدهید .
رئیس - آقای کبیری مملکت است پنج دقیقه از وقت خودتان را به آقای کمالوند بدهید ؟
کبیری - يك ربع ساعت برای خود بنده کم است .
رئیس - آقای روستا ممکن است چند دقیقه وقت خودتان را به آقای کمالوند بدهید ؟
روستا - برای خود بنده کم است .
رئیس - بنابراین آقای کمالوند بقیه مطالب خود را دفعه دیگر بفرمائید .
مهندس صدقیانی - طوماری از طرف کارمندان راه آهن رسیده که تقدیم مقام ریاست میکنم .
رئیس - آقای کبیری بفرمائید .
کبیری - بسم الله الرحمن الرحیم .
 ولایسوا الحق بالباطل و تکتموا الحق و اثم تعلمون (آیه ۴ از سوره بقره)
 با توجه باصل پانزدهم قانون اساسی بقرآن مجید

سوگند یاد نموده‌ایم که هیچ منظوری نداشته باشیم جز فوائد و مصالح دولت و ملت ایران و بنا بر این امروز می‌خواهم با کسب اجازه از ساحت مقدس مجلس شورای ملی و ریاست محترم و همکاران ارجمند حقایق را با استحضار برسانم.

عرایض امروز من در چهار قسمت و چهار موضوع خلاصه و بعرض میرسد که سه موضوع اصولی اول با یکدیگر مرتبط بوده و توجه عاجل دولت را بر عایت همیشگی این اصول معطوف و اجرای آنها توصیه مینمایم.

۱- موضوع اول - جلوگیری فوری و اصولی از کلیه عواملی که موجب نارضایتی مردم میشوند (احسن احتست).

با کمال تأسف باید صراحتاً اعلام نمایم این عوامل بعدی زیاد و روز افزون است که تمام اقدامات مفید و فداکاریهای دولت را خنثی مینماید - این عوامل بقدری موجب نارضایتی و عصبانیت مردم میگرددند که آنها را به تمام کائنات بدین میکند (صحیح است).

یکی از این عوامل و موجبات را بایستی در رفیق بازیها، پارتی بازیها و تبعیضات و بی‌عدالتیها جستجو نمود (صحیح است) که مانع قوام و ثبات مملکت است، اگر مثلاً مقامی بر حسب این عوامل منصوب و برگزیده گردید و پستی را بدون استحقاق اشغال نمود میدانید تا چه حد موجب نارضایتی بوده و چه زیانهای برای ملک و ملت دارد؟! خلاصه آنکه این مقام نمیتواند منشاء اثر و خدمت برای مملکت باشد.

باهمان عواملی که بعضی از همکاران محترم در جلسه سه‌شنبه گذشته بیان فرمودند باید بگویم این عوامل منحصر بلیگودرز و دماوند نیست بلکه نظایر بسیار در سراسر مملکت دارد مثلاً هلیلان و زردلان پشت دروازه شاه‌آباد غرب و کرمانشاه واقع شده‌اند ولی فرهنگ آنها تابع شهرستان ایلام است! آمار بخش ماهیدشت کرمانشاه تابع کنگاور است!

شهرستان بیجار از لحاظ تقسیمات کشوری تابع استان کردستان است ولی زاندارمری آن تابع همدان دادگاه آن تابع کرمانشاه و ثبت اسناد آن تابع همدان میباشد! سالها است که بازرسان اعزامی و مقامات مؤثر برای رفع این قبیل نفاض اقدام نموده‌اند اما آنچه بجائی

نرسد فریاد است. اینها مطالبی نیست که لاینحل باشد چون اصل بر مبنای رفیق بازی و پارتی بازی و تبعیض بوده لاینحل جلوه کرده است! (صحیح است).

پیشنهاد میکنم، اگر واقعاً دولت بخواهد باین جریانات خاتمه دهد و برای ابد یکی از موجبات نارضایتی مردم را در سراسر کشور از بین ببرد در صورت لزوم طرحی تقدیم خواهم نمود.

۲- موضوع دوم - بی‌بردن بعوائج عمومی و اقدام اساسی برای بهبود وضع اجتماعی مثلاً آب و نان و روشنایی بهداشتی و راه و ارتباط و فرهنگ برای همه مردم کشور است یعنی اگر ما در طهران و کرمانشاه آب تصفیه شده می‌نوشیم مردم صالح آباد پشتکوه حتی آب شور هم برای خوردن ندارند! مردم صالح آباد توقع داشته و از دولت استغانه دارند که یکی دو حلقه چاه نیمه عمیق برای آنها احداث نمایند. مردم طهران برای مقداری آب شیرین جان میدهند. مردم مهران سالها است با امید وعده‌های

دولت بمنظور ایجاد سد کنجان چم روز شماری میکنند چرا سازمان برنامه در این امر حیاتی اینقدر مسامحه و تعلل مینماید؟! بهداشتی، در بخشهای مرزی چوار صالح آباد مهران - دهلران و بخشهای آبدانان - زرین آباد - بندره - شیروان و چرداول حتی یک نفر پزشک وجود ندارد جای تعجب است که در تمام منطقه پشتکوه حتی یک نفر قابل پیدا نمیشود. اما مأموران نظام وظیفه و مبارزه با قاچاق برای متواری کردن مردم بدبخت همیشه در سراسر منطقه گسترده‌اند!

راه - نمیدانم چرا دولت ها توجهی بمسئله‌های مکرر ۲۳ ساله مردم پشتکوه برای تکمیل و ساختن پل کنجان چم و راههای اصلی ایلام - مهران و مهران - دهلران نداشته و ندارند؟

بعلت متوقف ماندن پل کنجان چم در زمستان ارتباط بین ایلام و مهران و در نتیجه کرمانشاه مرکز استان با یک منطقه حساس مرزی کشور بکلی قطع میشود. در اثر بی توجهی وزارت راه منطقه پشتکوه تاکنون اقدامی برای تعریض جاده ایلام - مهران نشده و اصولاً مأموری برای تعمیر و نگهداری راه مهران - دهلران ندارند مثل آنکه آن منطقه از کشور رازها کرده‌اند! همین مناسبت پست مهران

به دهلران با قاطر حمل و نقل میشود! مثلاً دستور فرماندار ایلام شاید در تابستان بعد از ۱۵ روز و در زمستان ممکن است پس از انقضای فصل خدمت بخشدار دهلران و آبدانان برسد! یا اگر قتلی در آن منطقه واقع شود بایستی نیابت قضائی بملائک آسمانی داده شود!

امامیگو بندر طهران با یک هنرینه سنگینی که برای من قابل تصور نیست جاده عربی بنام اتوبان می‌سازند تا طبقه ممتاز با ماشین‌های آخرین سیستم خود با آخرین سرعت ممکنه شہوت رانندگی خود را بعد اعلان برسانند (صحیح است) اینست معنی تبعیض! اینست معنی بی‌عدالتی! و اینست افراط و تفریط! اینست عواملی که موجب نارضایتی مردم میشود، اینست بی توجهی بعوائج عمومی. در یک مملکتی که عده‌ای از مردم آن با آن کیفیت زندگی میکنند سزاوار است برای قسمتی دیگر از مردم این تسهیلات شہوانی را با استقرار بوجود بیاوریم؟!!

آیا بهتر نبود بجای ساختن اتوبان و ایجاد گرفتاری‌های دیگری برای مردم طهران نیمی از این هزینه صرف تعریض راه کرچ - قزوین مینمودیم که اذ این همه تصادفات جلوگیری بشود؟ و نیمی از آنرا اختصاص بمردم محروم پشتکوه میدادیم؟

بله جناب آقای علم بدولت جنابعالی اعلام میکنم شما که مصمم هستید انقلاب شاه و ملت را به نمرسانید پس (تجا کماوین الناس بالعدل و الاحسان) باید از تمام این تبعیضات و عواملی که موجب نارضایتی مردم میشوند قویاً جلوگیری فرمائید و بعوائج عمومی مردم توجه عاجل مندول فرمائید.

ارتباط - هنوز بین شهرستان ایلام مرکز پشتکوه با کرمانشاه مرکز استان ارتباط تلفنی برقرار نیست با آنکه تیر آهن آن در مهران موجود است و شخصاً تسهیلاتی برای رئیس پست و تلگراف استان از نظر حمل تیر آهن هافرهم نمودم ولی این آقایان رؤسای ادارات استان نه اختیاری دارند و نه ابتکاری همه چیز آنها منوط با اجازه و تصویب مقامات مرکزی است (صحیح است) و از طرفی بیشتر وقت رؤسای ادارات استان و شهرستانها غالباً مصرف نشریفات و کمیسیون بازی و با شب نشینی میشود دیگر مجال برای رفع گرفتاریهای مردم ندارند.

شرکت تلفن - مدتی است شرکت تلفن از مردم شهرستان ایلام مانند خیلی از شهرستانها مبالغی پول دریافت نموده و با آنها وعده کرده ارتباط داخل شهر را تأمین نماید ولی حقیقت اینست که با مردم بازی میکنند و کسی هم نیست که بحساب این شرکت محترم رسیدگی نماید تا چنانچه تخلف نموده و با پولهای مردم سوءاستفاده کرده است تعقیب شود همین شرکت یکی از عواملی است که مردم رانارضی میکنند و باید هر چه زودتر با این موضوع رسیدگی شود.

۳- موضوع سوم عرایض اینجناب، توجه فوری دولت و مقامات مرکزی بمسئله‌های استغناء مردم شهرستانها و رعایت اصل متمم قانون اساسی است (حقوق ملت ایران) وزارت محترم فرهنگ حق ندارد در مدت دو ماه بمسئله‌های استغناء و التماس مردم شهرستان ایلام و تقاضای مکرر اینجناب چه کتبی و چه شفاهی و توصیه مجلس شورای ملی پاسخ ندهد.

آیا مردم پشتکوه لیاقت آنرا داشتند که پس از مخابره چندین تلگراف بمقام معظم وزیر محبوب فرهنگ بجواب آن مفتخر شوند! آیا میدانید نتیجه این بی‌اعتنائی‌ها چه خواهد بود؟

آیا منطقه پشتکوه که مساحت تقریب آن شش هزار کیلومتر مربع است و مردم آن از تمام مواهب تمدن و مراحم دولت محروم هستند حق داشتن یک شعبه ادبی را ندارند؟ فرهنگ یک چنین منطقه‌ای با این مساحت نباید حتی

یک دستگاه خودرود را اختیار داشته باشد تمام این تشکیلات و هزینه فقط برای تهران است؟ فلان فرد پشتکوهی را که علاقه دارد در رشته ادبی تحصیل کند مجبور میکنید ترک تحصیل نموده و سرگردن را بگیرد و ایجاد ناامنی بنماید؟ زیرا او نمیتواند برای ادامه تحصیلات متوسطه بمرکز استان و با طهران مهاجرت کند آیا این تبعیض نیست آیا این عمل وزارت فرهنگ مخالف با اصل متمم قانون اساسی نمی‌باشد؟ چرا وزارت فرهنگ بدون مطالعه کلاس ششم ادبی را در ایلام تعطیل نموده و با وجود تقاضای مکرر مردم سکوت اختیار کرده است اگر مدعی است که مملکت احتیاج بادیات ندارد! پس فاعداً باید کلاسهای چهارم ادبی را در سراسر کشور تعطیل مینمود نه فقط کلاس ششم شهرستان ایلام! تصور میکنم

وزارت فرهنگ و قوف کامل بموقعیت جغرافیائی منطقه پشتکوه ندارد زیرا با این عمل بدون مطالعه بازم عده‌ای از هم میهنان عزیز و محروم ما ممکن است جلای وطن بنمایند.

تاکی باید شهرستانها در آتش بی اغثنائی و بی توجهی و تکبر و تبختر بعضی مقامات مرکزی بسوزند و اینهمه محرومیت تحمل نمایند؟

چرا بعنوان شاهنشاه بزرگ عدالت اجتماعی را در سراسر کشور گسترش نیندھیم و کار مردم را بخود مردم واگذار نمیکنیم؟ چرا با فکر و عقاید مردم شهرستانها اعتنائی نمائیم؟ نمونه‌ای از آنرا که اقتضاء ندارد در اینجا عرض کنم روز یکشنبه خصوصی به جناب آقای دکتر باهری وزیر محترم دادگستری عرض نمودم.

دولت باید با تمام قدرت و وسائلی فراهم آورد که از مهاجرت مردم شهرستانها بطهران قویاً جلوگیری بشود و در درجه اول در شهرستانها ایجاد کار نموده و با تنظیم برنامه‌های عمرانی وسیع تحولات همه جانبه را در شهرستانها بوجود آورد (صحیح است).

۴- موضوع چهارم آخرین قسمت عرایض بنده است که بر حسب وظیفه پارلمانی باید در این مکان مقدس مطرح شود همانطوریکه در روزنامه یکشنبه ۲۶ آبانماه مطالعه فرمودید و در اخبار رادیو هم بسمع مبارکشان رسید قرارداد خرید ۸۰ هزار تن گندم با دولت آمریکا بامضاء رسید که نتیجتاً هفتاد درصد از بهای این گندم برای مدت سی سال بدولت شاهنشاهی ایران وام داده شده است برای امور عمرانی.

اگر انعقاد این قرارداد بصلاح ملت و دولت ایران بوده چرا با وجود تشکیل مجلس شورای ملی بدون اطلاع مجلس و نمایندگان ملت انجام گردیده و رعایت اصل ۲۴ و ۲۵ قانون اساسی نشده است و اگر استتار آن بصلاح‌الملک و ملت بوده پس چرا در جراید و رادیو منعکس گردیده است؟

بهر حال باید معلوم شود در یافتی برای مصارف چه نوع امور عمرانی در نظر گرفته شده است؟ این امور عمرانی مانند ساختن اتوبان است یا سد کنجان چم؟ تقاضا دارم برای رفع هر گونه ابهام و روشن شدن

از دهان عمومی مسئولین امر مراتب را برای مجلس شورای ملی و ملت ایران توضیح و توجیه فرمایند.

نامه‌ای بامضای هفتاد و پنج نفر از پیشه‌وران شهرستان مرزی قصر شیرین رسیده است. این پیشه‌وران در سالهای ۴۰ و ۴۱ بدستور اداره کل گمرک مقدار زیادی کالا از طریق مبادلات مرزی صادر نموده اند. این پیشه‌وران بواسطه حوادث متوالی عراق و دستورات ضد و نقیض کل گمرک نتوانسته‌اند پیمانهای خود را واریز نمایند و دو ماه است اداره کل گمرک به گمرک قصر شیرین دستور داده از ورود و خروج کالا جلوگیری کند. ضمناً اداره کل گمرک قصر شیرین اسامی پیشه‌وران را به بانک ملی داده و بانک هم برای واریز پیمان آنها بوسیله دادگاه اقدام نموده و فعلاً آن بیچاره‌ها در خطر افتادن بزندانی میباشند، استدعا دارند که آقای وزیر اقتصاد بکسکال مهلت برای واریز پیمان با آنها بدهند. ضمناً اجازه ورود و خروج کالا از طریق مبادلات مرزی با آنها بدهد تا مثل سایر مرز نشینان کشور از بعضی تسهیلات که دولت برای مرز نشینان فراهم آورده برخوردار گردند، این نامه را جناب آقای دکتر حاتم همکار از جمند بنده مرقوم فرموده‌اند بنده عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای روستا.

روستا - بنده باز هم امر و راجع به مالک و مستأجر عرایضی دارم که بعرض میرسانم و امیدوارم تا توجه آقایان هر چه زودتر این موضوع سر و صورتی بگیرد.

با کمال احترام به استحضار عالی میرساند قانون روابط مالک و مستأجر مصوبه کمیسیون مجلسین که پس از سالها مبارزات مردم و فعالیت های شورای عالی اصناف و مخصوصاً اوامر مؤکده و مطاع ملوکانه در سال ۳۹ به تصویب و با تمام حسن نیتی که از طرف دولت وقت در تنظیم آن بکار رفت پس از تصویب از ظالمانه ترین قوانینی گردید که تا کنون به محاکم قضائی ابفاد و ارسال گردیده است.

این قانون جز يك ماده آن که شناختن حق سر قفلی است و همین ماده هم از ۵۰ سال قبل و بلکه پیشترین مردم عرفاً رایج بوده و حتی دولت و دستگاههای مربوطه آن منجمله دادگستری آنرا بر رسمیت میشناختند و بالاتر

بدبختانه در این قانون با اینکه اینهمه آزادی بکارشناس داده با آنهمه اهمیت و اثری که این گونه دعوی در زندگی اجتماعی دارد و با آن مخاطرات ناشیه از احکامی که پیش نویس آنرا کارشناس مقابل قاضی میگذارد و هستی خانواده‌ها در مقابل صدور احکام این قانون به معنی بسته است معذک از صدر تا ذیل برای تخویف و ترس کارشناس حتی يك کلمه تویب و تهدید هم ویده نمیشود.

در حال حاضر چندین هزار پرونده آماده به اجراء در شعبات اداره مال الاجاره‌ها موجود است که در صورت عملی شدن ممکن است زندگی اجتماعی را واژگون و عده بسیاری را بگدائی و بدبختی سوق دهد.

اگر چه اغلب مواد این قانون قابل انتقاد بوده اما وقت شریف و این عریضه کنجایش طرح آنرا ندارد ولی برای نمونه یکی دو ماده آن باز گو میگردد.

موجر بنام افزایش اجاره دعوائی بر مستأجر تحمیل مینماید و بعد جریان این دعوا بعلت تشریفات قانونی و ریزه کاریهای و کلا اغلب دوسال و بلکه بیشتر بطول میانجامد ضمناً کارشناس هم وظیفه خود را انجام و اجاره بهار را سیصد درصد افزایش میدهد مالک هم بلافاصله پس از صدور حکم محکمه تقاضای اضافه دوسال اجاره را نموده و طبق ماده ۵ در ظرف ۱۰ روز ضرب الاجل معین مینماید و چون پرداخت این ارقام نجومی برای مستأجر در ظرف مدت محدودی ممنوع است لذا محکمه بتقاضای مالک حکم بر تخلیه ملک بدون سر قفلی و خلع بد و توقیف مستأجر صادر مینماید

بازی قانون مالک و مستأجر مصوبه کمیسیون مجلسین که مدتها ناظر بر تمایلات و حافظ منافع يك عده مالک است امروز نه میتواند جو بگویی احتیاجات اکثریتی که نفع ۶ بهمین اورا برانگیخته به حقوق حق خود آشنایش ساخته است باشد و نه دیگر زیننده مجلسی است که بر محور انقلاب سفید شاهنشاه و عدالت اجتماعی دور میزند خواهد بود.

لذا از آن مقام عالی استدعا میشود اولاً دولت را موظف فرمایند قانون (روابط مالک و مستأجر) جدیدی که حافظ منافع هر دو دسته باشد به پارلمان تقدیم و جایگزین قانون غیر عادلانه فعلی بفرمایند.

۲- تا تصویب قانون جدید با تصویب طرحی از اجرای احکام و تخلیه محل کهب خودداری گردد.

از همه اینکه صدی پنجاه از همین سر قفلی‌ها را خود مالکین فروخته‌اند متأسفانه باریزه کاریهای که در این قانون بوجود آمده و با اندک غفلتی که از طرف مستأجر بعمل آید همین سر قفلی هم از بین رفته و به نفع مالک مصادره میگردد. باقی مواد آن یکجا بضرر مستأجر یعنی اکثریت کامل افراد این کشور میباشد.

خلاصه این قانون غیر از آنکه حافظ منافع و ناظر بر استفاده عده معدودی مالک بوده خدمت دیگری به جامعه ننموده است.

قانون مالک و مستأجر مصوبه کمیسیون مجلسین بر خلاف کلیه قوانین قضائی حق قضا را از قاضی سلب و استنباط قضائی و شتم فقهی و شواهد و امارات و قرائن و اشارات دعوی را نادیده گرفته و تلویحاً قضات را در اختیار کارشناس قرار داده است و بهمین دلیل در اکثر احکام صادره از این دادگاهها ترازی و مجسمه عدالت از حالت توازن خارج و اصل مقدس نصفت عدالت را به نفع مالکین کوبیده است تضاد و تعالفاً در اجرای این قانون بود رأی صادره آن بقدری واضح است که عادی ترین افراد از موازین حقوقی قضائی را به تعجب و تحیر دچار نموده است و برای استحضار خاطر عالی نمونه کوچکی از آنرا که موجود است بعرض میرساند.

کارشناسی در يك پرونده‌ای که از طرف مالک و برای افزایش اجاره طرح شده است اجاره بهاء ملک را که در سال ۳۸ در یک هزار ریال تعدیل شده به چهار هزار ریال یعنی ۱۰۰/۳۰۰ افزایش میدهد و این افزایش چقدر در ترقی مصنوعی هزینه زندگی عمومی مؤثر است بمانند باز هم همین کارشناس به تقاضای مالک دیگری که خواسته از گریز گاههای همین قانون استفاده نموده و با خرید محل کسب مستأجر هم ش مستأجر را از سر خود کننده و هم سر قفلی را در آینه دو برابر معامله نماید محل کسب را کارشناسی و سر قفلی را نسبت بسال ۳۸-۱۰۰/۵۰ به نفع مالک کمتر قیمت میگذارد در مورد اول از او سه سال میشود بچه جهت ۱۰۰/۲۰۰ اجاره بها باید اضافه نشود میگوید بعلت ترقی سطح زندگی سؤال میشود اگر سطح زندگی بالا آمده پس حکمت تنزل ۱۰۰/۵۰ سر قفلی چیست میگوید بدلیل تنزل قیمت ملک (خدا یا زمین معما یرده بردار).

۳ - مقرر فرمایند کلیه دعوی اداره مال الاجاره ها طبق اشلو محاکمات عمومی دارای جنبه تمیزی گردیده و به تقاضای یکی از طرفین دعوا احکام صادره حتی آنها که در دست اجرا است بدیوان کشور احاله گردد

۳- سؤال آقای بالاخانلو راجع بکارخانه قندهمدان و جواب آقای وزیر اقتصاد

رئیس - وارد دستور میشویم سؤال آقای بالاخانلو از وزارت اقتصاد مطرح است و فراتم میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی - متعنی است مقرر فرمایند بدولت اطلاع داده شود که آقایان وزیران مسئول برای پاسخ سؤال مشروح وزیر در مجلس حضور بهم رسانند با اینکه حدود پنجاه میلیون تومان سرمایه بانک ملی و پنج میلیون تومان سرمایه مردم صرف تأسیس کارخانه قند همدان شده و در صورت کمک دولت این کارخانه مسلماً بموقع تکمیل و بکار میافتاد و در سه دوره بهره برداری حداقل پانزده میلیون پانصد هزار تومان بابت بهای چغندر بکشاورزان و هفده میلیون و سیصد و شصت هزار تومان بابت عوارض محصول قند و شکر بخزان دولت و هفده میلیون و پنجاه هزار تومان هزینه تبدیل و حمل و نقل و غیره ب مردم و هشت میلیون و شصت و هشتاد هزار تومان از فروش محصول کارخانه بصاحبان سهام عاید میگردد و با وجود اینکه در کنفرانس اقتصادی سال گذشته تصمیمات قطعی دولت برای برآوردن این قبیل کارخانجات صریحاً اعلام و بعداً نیز این تصمیمات مکرراً از طرف دولت تأیید شده به علاوه در مورد بکار انداختن کارخانه قندهمدان اوامر مؤکدهم شرف صدور یافته معیناً چه علت داشته به تکمیل بهره برداری از این کارخانه اقدام نشده و مسئول اینهمه زیانهای وارده کیست و بالاخره در چه تاریخ کارخانه براه خواهد افتاد.

رئیس - آقای بالاخانلو.

بالاخانلو - بنده خوشوقتیم که جناب آقای وزیر محترم اقتصاد تشریف فرما شده اند برای پاسخ بسؤال بنده، البته بنده در جلسه ای که این سؤال را از دولت کردم به تفصیل در مورد سؤال خودم و وضع اقتصادی مملکت بالاخص توضیحاتی عرض کردم و به تدابیری که در کنفرانس اقتصادی برای برآوردن این قبیل کارخانه ها شده

به تفصیل توضیح دادم بنا بر این در این فرصت کوتاه مطالب جدیدی نمیتوانم عرض برسانم جناب آقای وزیر محترم اقتصاد جواب سؤال بنده را که فرمودند اگر جواب سؤال قانع کننده بود که عرضی ندارم و اگر مطابق میل نبود و مطابق برنامه دولت نبود مطالب دیگری دارم که عرض خواهم رساند.

رئیس - آقای وزیر اقتصاد.

وزیر اقتصاد (دکتر عالیخانی) - در مورد سؤال آقای نماینده محترم باید عرض برسانم که ما در نوع کارخانه با شرکت داریم کارخانه هائی. (نمایندگان بلندتر بفرمائید) کارخانه هائی که بوسیله دولت اداره میشود و دولت هر نوع اختیاری را در مورد این نوع کارخانه ها دارد بنا بر این خوب اداره نشدن این کارخانه ها یا حیثاً بکار نیفتادن مستقیماً مسئولیتش با دولت است و اما موقعی است که دولت برای کمک سرمایه گذاران خصوصی اعتباراتی در اختیار آنها میگذازد پیشرفت یا عدم پیشرفت آن سرمایه گذاران مستقیماً مربوط بخودشان است نه دولت. محاسباتی که آقای نماینده محترم فرموده بودند در مورد استفاده هائی که میشد کرد اگر کارخانه زودتر بکار افتاده بود بنده هیچ وجه قصد مخالفت با این استدلال را ندارم شاید همینطور هم میشد ولی این سرمایه گذاران خصوصی که این کار را کردند در کار خودشان موفق نشدند مسئول خودشان بودند مطابق قانون تجارت ما مستقیماً حق دخالت در کار یک سرمایه گذار خصوصی را نداشتیم و اما کمکی که دولت کرده است بیش از آن مقداری که ممکن بوده به این کارخانه کمک کرده در حدود پنجاه و دو میلیون تومان اعتبار داده شده تا در همدان این کارخانه بوجود بیاید و وجود این کارخانه و لزومش را در همدان ما تأیید میکنم ولی علت عقب افتادن این کار این است که خود آن شرکت مسئول بوده نقص مدیریت داشته از نظر سرمایه پیش بینی خوب نکرده بودند به این علت عقب افتاده است این را می خواهم عرض کنم که معلوم شود دولت علاقمند است که بهر حال سرمایه هائیکه در این کشور مصرف شده اینها عاقل و باطل نمانند ما بنام مسئله اعتقاد راسخ داریم که یکی از بهترین وسایل بالابردن سطح زندگی دهقانان ایجاد کارخانه قند است، کوشش خواهیم کرد که تعداد زیادی در عرض سالهای آینده کارخانه قند

در کشور ایجاد کنیم ولی قبل از اینکه با آنها برسیم همین کارخانه موجود راسعی کنیم راه بیندازیم، در این مورد که دولت قول داده بود از چند ماه پیش با صاحبان سهام این کارخانه ها تماس گرفت پس از مذاکرات زیاد آنها را قانع کرد که کلیه اختیاراتی که صاحبان سهام دارند بیا یک ملی ایران بدهند. این امر در هفته گذشته طی تشریفات انجام شد و بانک ملی ایران کلیه اختیارات صاحبان سهام را بعهده گرفت. البته چون خود بانک ملی ایران مطابق اساسنامه نمیتواند مستقیماً در این کار صنعتی شرکت بکند این اختیارات را بیا یک توسعه صنعتی و معدنی خواهد داد. بنده تصور میکنم بلکه با اطمینان میتوانم عرض بکنم که با این ترتیب و با این اختیاری که ما داریم انشاء الله برای سال آینده این کارخانه براه میافتد بمقدار چهار بیلین میلیون تومان سرمایه گذاری اضافی احتیاج داریم که کارخانه را تمام بکنیم، از این گذشته مدیران کارخانه کوچکترین فعالیتی برای توسعه چغندر در منطقه نکرده اند در حالیکه کار خیلی مهمی است اینها را از حالا شروع خواهیم کرد، اکیپ هائی برای آب شناسی و زمین شناسی فرستاده ایم که بدانیم در چه منطقه ای مناسب تراست برای کشت چغندر، بنا بر این در مورد گذشته تصور میکنم روشن شده باشد که چرا ما نتوانستیم اقدام بکنیم در مورد آینده با توجه با اقداماتی که در عرض ماههای اخیر کردیم و در هفته گذشته منجر بتفویض اختیارات صاحبان سهام بسازمانهای دولتی شد فکر میکنم که دیگر میتوان گفت در این مورد آقای نماینده محترم دیگر نگرانی نخواهند داشت.

رئیس - آقای بالاخانلو اگر نظری دارید بفرمائید **بالاخانلو** - اجازه بفرمائید توضیحاتی عرض کنم: بنده از جناب آقای وزیر محترم اقتصاد تشکر میکنم تا این حد بسؤال بنده و بضرورت احداث کارخانه و تکمیل تأسیسات موجود توجه فرمودند بطوری که نمایندگان محترم بخوبی استحضار دارند مسئله قند و شکر در مملکت ما از اهم مسائل ارزی است قسمت اعظم ارز کشور منحصراً بمصرف خرید قند و شکر میرسد و کمکهای دیگری که از کشورهای رقیبه بخصوص کشور دوست ما آمریکا از لحاظ خواربار بما میشود این کمکها یک نوع کمکی است که

ارز از مملکت نمیرود بلکه بدون صدور ارز یک قسمتی از احتیاجات مملکت از لحاظ احتیاج ماشین آلات تأمین میشود ولی این احتیاجات موقتی است احتیاجاتی مملکت دارد که مربوط بقند و شکر است و این را بایستی از دیر زمانی پیش باین فکر میافتادند که کارخانجات قند بحد کافی و وافی در مملکت ما تأسیس میشد و از صدور ارز جلو گیرد. میشد، موضوع کارخانه قندهمدان بنده بازم ابراز تأسف میکنم که این کارخانه سه سال قبل بایران آمد ولی همانطور که جناب آقای وزیر اشاره فرمودند علت عدم اطلاع مدیران شرکت و یا خدای نکرده اختلافاتی که بین خودشان بود نتوانستند کمکهای مردم را در سرمایه گذاری جلب بکنند ولی بنده اصولاً مطلبم راجع بصاحبان سهام نیست بلکه راجع بدولت است. در حالیکه دولت پنجاه و دو میلیون تومان بنا بر مایش جناب آقای وزیر اقتصاد سرمایه گذاری کرده است یعنی اعتبار داده است حق این بود که در صرف این اعتبار هم مراقبت میشد (صحیح است) بهر صورت این پول مملکت است وقتی یک بیوه زنی را میبینیم که از بانک رهنی هشتصد تومان یا هزار تومان فرضی میگردد برای کاهگل کردن سقف خانه اش و اگر در سر رسید بعلت مرخص بودن شوهرش و نداشتن حتی خرج معیشت نتوانست قسط بپردازد اجرائیه صادر میکند چگونگی برای یک شرکته که ۵۲ میلیون تومان سرمایه دولت را گرفته است و همینطور را که گذاشته است توجه نشده البته بنده اگر بخوام در مورد کارخانجات قند سازی هم مطالبی عرض نمایندگان محترم برسانم وقت مجلس تصبیع خواهد شد فقط همانطور که چند جلسه قبل عرض رساندم برای نمونه این کارخانه کارخانه قند فریمان است که کارخانه قند فریمان در یکسال ۵۸ میلیون تومان درآمد داشته و تماماً این دور از اضعاف است که اولیای مملکت توجه نکنند که یک کارخانه ای که ۵۸ میلیون تومان راندمان دارد و قیمتش هفتاد میلیون تومان بیشتر نیست این راسه سال معوق بگذارند در صورتیکه در برنامه سوم عمرانی کشور در ماده ۲۳ پیش بینی شده است که دولت میتواند سرمایه گذاری بکند در این قبیل کارخانجات و مؤسساتیکه نیمه کاره مانده حق این بود که با داشتن این اختیارات قانونی این کار را از همان زمانیکه سال ۴۱ بود و کارخانه تقریباً تمام میشد و چغندر هم کاشته شده

بود و شاید بیش از ده درصد از مونتاز کارخانه باقی نمانده بود این کمک را میکردند و این راندمان را تحصیل میکردند تصدیق بفرمائید که يك کارخانه معظمی که میآید به يك شهرستانی مثل همدان که مرکز کشت چغندر است و بدرگیری کشور این را عنوان کند که چغندر عمل نمیآید و بعد بگویند که اینجا آب ندارد و بعد بگویند که کارخانه جایش اینجا نبود اینها عناوینی است که میخواهند شانه خالی کنند از برافراختن این کارخانه شاید دستهایی در کار است که ما به نتیجه نرسیم و نتوانیم مقدار مصرف قند و شکر مان را خودمان تأمین کنیم بنده اینطور بایستی فکر کنم والا چیزی که مبرهن است و بیلان کارخانه قند فریمان پیش بنده است کارخانه ای که ۵۸ میلیون تومان راندمان دارد چه سبب دارد که ما برویم از دولت آلمان، واقعا بنده خجالت می کشم که بازم این مطلب را عنوان کنم از کشور آلمان ۷۰ میلیون مارك که میشود ۱۴۰ میلیون تومان کسب بگیریم برای چه کاری این فرض ها را میگیرند این شرم آور است که ما ۱۹۵ میلیارد درآمد نفتمان است و باز میخواهیم ۱۴۰ میلیون تومان فرض بگیریم این فرض شرم آور است مطالب اقتصادی مطالبی است که اگر بخواهیم هر اندازه بشکافیم مطالب دیگری پیش میآید که بنده فعلا مصلحت نمیدانم در آن باره مطالبی عرض کنم و اگر جناب آقای وزیر محترم خاتمه کار کارخانه را امروز اعلان بفرمایند که در چه تاریخ این کارخانه برآم خواهد افتاد عرضی ندارم و اگر این را بفرمایند تاریخ قطعی بکارافتادن کارخانه را، بنده دولت را استیضاح خواهم کرد دیگر عرضی ندارم.

رئیس - آقای وزیر اقتصاد.

وزیر اقتصاد - در مورد فرمایشات نماینده محترم بنده عرضی ندارم تصور میکنم مطالبی که گفتم روشن بود مسائل دیگری را مطرح فرمودند که مثل این که مستقیماً در کادر سئوالی که فرمودند نبود ولی در اختیار نمایندگان هستم که جواب بدهم تاریخ بکارافتادن کارخانه همیزان سودی که فرمودند ۵۸ میلیون تومان برای بنده نازگی داشت و خیلی اترسان است و عرض کنم حضورتان تاریخ قطعی را هم نمیتوانم بگویم ولی ماهمه علاقمند بکارافتادن

این کارخانه هستیم و تمام کوشش خودمان را خواهیم کرد.

۴- تقدیم لایحه موافقت نامه بازرگانی بین دولت ایران و دولت ژاپن

وزیر اقتصاد - از حضورتان اجازه میخواهم که لایحه قانونی مربوط باصلاح تصویب نامه شماره ۱۷۱۶ مورخه ۲/۲/۴۲ مربوط به روابط بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ژاپن را تقدیم کنم.

رئیس - بکمیسیونهای مربوطه فرستاده میشود.

۵- معرفی آقای دکتر احمد ضیائی بمعاونت وزارت اقتصاد بوسیله آقای وزیر اقتصاد

وزیر اقتصاد - در ضمن از این فرصت استفاده میکنم و آقای دکتر احمد ضیائی را بعنوان معاون پارلمانی حضورتان معرفی میکنم (نمایندگان - بسیار مبارک است) **۶- تقاضای آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن دائر بجریان گذاردن لوایح قراردادهای پستی و مخابرات بین المللی**

رئیس - آقای مهندس سمعی فرمایشی دارید؟

وزیر پست و تلگراف (مهندس سمعی) - در سال ۱۳۳۶ قرارداد پستی جهانی بوسیله نماینده دولت شاهنشاهی در اتاوا باامضاء رسید چون لازم است که تصویب این قوانین از طرف قوای مقننه بمالك امضاء کنند اعلام شود این لایحه در سال ۱۳۳۷ بمجلس سنا تقدیم شد و پس از تصویب در مجلس سنا در دوره ۱۹ بمجلس شورای ملی آمد و در اینجا در کمیسیونهای مربوطه بتصویب رسید و گزارش بمجلس تقدیم شد بنده نمایم از مقام ریاست مجلس شورای ملی این است که مقرر بفرمایند هر چه زودترین قرارداد بتصویب برسد برای اینکه دوره عمل قریباً بیابان میرسد و بایستی تجدید نظر شود ضمناً قرارداد مخابرات بین المللی در سال ۱۹۵۲ در ژنو از طرف نماینده دولت شاهنشاهی به امضاء رسید و لایحه قانونی تصویب آن در سال ۱۳۴۰ به دوره بیستم مجلس شورای ملی تقدیم شد نماینده بنده این است که آنرا هم مقرر فرمائید هر چه زودتر بکمیسیونهای مربوطه برای بررسی و تهیه گزارش احاله شود و مخصوصاً در این مورد تمنا میکنم که توجه مخصوص بفرمایند برای اینکه بواسطه عدم اعلام تصویب این قرارداد دولت شاهنشاهی در بعضی ازارگاههای این اتحادیه بین المللی که عضویت دارد از حق رأی محروم است.

۷- معرفی آقای سید حسن حجازی بمعاونت وزارت پست و تلگراف و تلفن بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف

وزیر پست و تلگراف - ضمناً از فرصت استفاده می کنم و آقای سید حسن حجازی را که از صاحب منصبان سابقه وزارت پست و تلگراف هستند بسمت معاون پارلمانی معرفی میکنم (نمایندگان - مبارک است)

۸- قرائت لایحه موافقت نامه بازرگانی بین دولتین ایران و ژاپن و استرداد فوریت آن

رئیس - فوریت لایحه موافقت نامه بازرگانی ایران و ژاپن مطرح است قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

مجلس شورای ملی - لایحه قانونی مربوط باصلاح تصویب نامه شماره ۱۷۱۶ مورخ ۲/۲/۴۲ مربوط بروابط بازرگانی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت ژاپن به پیوست تقدیم و متمنی است مقرر فرمایند بقید يك فوریت در جلسه علنی مجلس شورای ملی مطرح و نتیجه را ابلاغ فرمایند.
نخست وزیر - وزیر اقتصاد

ماده واحده - بوزارت اقتصاد اجازه داده میشود پس از امضاء موافقت نامه بازرگانی ایران و ژاپن تصویب نامه قانونی ۱۷۱۶ مورخ ۲/۲/۴۲ را طبق طرح ضمیمه اصلاح و بموقع اجرا بگذارد.

وزیر اقتصاد - فوریت آنرا پس میگیرم.

رئیس - چون آقای وزیر اقتصاد فوریت را پس گرفتند به کمیسیون میرود.
۹- گزارش گزارش کمیسیون فرهنگ راجع با اجازه فروش زمین ضرابخانه و صرف بهای آن جهت ساختن مدرسه
رئیس - گزارش کمیسیون فرهنگ مطرح است قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی
کمیسیون فرهنگ در جلسه ۲۲ آبانماه ۱۳۴۲ لایحه شماره ۴۳۰۲۲ دولت راجع بفروش اراضی ضرابخانه بیانک مرکز را باحضور آقای معاون وزارت فرهنگ مورد شور رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب نمود. اینکه گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود آنقدر از زمین و ساختمانهایی که در قسمت شمالی باغ ضرابخانه واقع است و بموجب تصویب نامه شماره ۱۲/۵۰۷۶-۱۳۴۰/۳/۶ هیئت وزیران با وزارت و اگذار شده باتوافق طرفین و در صورت عدم توافق بتشخیص بیانک ساختمانی بیانک مرکز فروخته و بهای آنرا بشرح زیر بمصرف برساند:

۱- مبلغ ده میلیون ریال که از محل اعتبار عطیة ملوکانه در اختیار وزارت فرهنگ بوده و بمصرف ساختمان دبیرستان محمد رضاشاه رسیده بحساب مربوطه برگشت داده شود.

۲- باقیمانده بهای فروش در اختیار کمیسیون ناظر بمصرف ۵٪ سهم فرهنگ گذارده شود که بمصرف ساختمان دبستانهای جدید و تکمیل دبیرستان محمد رضاشاه برسد.

مخبر کمیسیون فرهنگ - دکتر فرخ رویار سای گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون بودجه در جلسه ۲۵ آبانماه ۱۳۴۲ لایحه دولت راجع به فروش اراضی ضرابخانه بیانک مرکز را با حضور نمایندگان دولت مطرح و ماده واحده مصوب کمیسیون فرهنگ را تأیید نمود اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - مهندس عبدالله والا
رئیس - کلیات مطرح است. آقای دکتر مهندس بهبودی
دکتر مهندس بهبودی - بنده در کلیات عرضی ندارم.
رئیس - در کلیات لایحه نظری نیست؟ آقای
دکتر معتمد وزیر مخالف هستید یا موافق (بنده مخالفم) بفرمائید.

دکتر معتمد وزیر - بنده بعنوان مخالف میخواستم نظر وزارت فرهنگ را باین مطلب جلب کنم که از لحاظ دبیرستان به شهرستانها آنطوریکه باید و شاید توجه نشده (صحیح است) و اگر باید بمبلغی پول از هر مری از هر منبعی بمصرف تأسیس یا توسعه دبیرستان برسد باید بمصرف توسعه دبیرستانهای شهرستانها برسد یعنی در درجه اول باید بمصرف تأسیس و تکمیل دبیرستانهای شهرستانها برسد (صحیح است) در تهران بفرمایش خانم تربیت که چند روز قبل صحبت میفرمودند در هر کوی و برزن تعدادی دبستان

و دبیرستان و مؤسسات تربیتی وجود دارد متأسفانه در شهرستانها اینطور نیست حوزه انتخابیه بنده که مرثویان است در کردستان و یک شهرستان است بهیچوجه دبیرستان دخترانه ندارد یک دبیرستان سه کلاسه پسرانه دارد و لاغیر بنده باین جهت باصرف هرگونه پولی برای دبیرستان های تهران یا جائیکه احتیاج باین اندازه دبیرستان نیست موافق نیستم و حق اینست که بیشتر توجه بشهرستانها بشود تا حداقل سطح فرهنگ و سطح تعلیم و تربیت نمیگویی بموازات و مساوی تهران ولی تا آن اندازه ای که تهران بالا آمده پیشرفت کند ایران فقط تهران نیست هر کاری که میشود نباید فقط برای تهران بشود باید بشهرستانها هم توجه کرد وزارت فرهنگ یک قدری باعتماد بنده باید در برنامه های خود تجدید نظر کند (صحیح است) بطور کلی در همه جای دنیا معمول است در مملکت ملهم همینطور اعلیحضرت همایون شاهنشاهی نیز کراراً تأکید و توجه و توصیه فرموده اند که باید کار مردم بمردم واگذار شود همه کارها را نمیشود یک باره بمردم واگذار کرد دولت خواه ناخواه در مقداری از این کارها بایستی جنبه ارشاد و هدایت داشته باشد ولی در این ارشاد و هدایت باید رعایت اطراف و جوانب موضوع بشود و به نقاط مختلف مملکت بطور مساوی توجه شود برنامه های فرهنگی از برنامه های است که باید تدریجاً بخود مردم واگذار گردد لذا تعقیبه بنده پیروی از یک روش و سیاست کلی مملکتی صحیح نیست و باید سیاستهای منطقه ای در پیش گرفته شود امور فرهنگی اساساً جزء مطالب و مسائلی است که باید بدست خود مردم اداره بشود اگر بنا بر این بود در مرثویان یا پاره یا در قزوین یا در فلان نقطه دور افتاده مملکت اهالی همان منطقه خودشان می نشستند و اگر دبیرستانی احتیاج داشتند خودشان تأسیس میکردند حالا که این اختیار بعلت فقدان وسائل بمعهد مردم واگذار نشده و دولت هدایت آنرا بمعهد دارد حق اینست که طبق خواسته مردم عمل بکنند نه خارج از آن تا بصورتی که مورد انتظار مردم هست عمل شده باشد.

باین ترتیب در مورد برنامه هایی که باید بدست خود مردم اجراء شود مجدداً تکرار میکنم که باید سیاستهای منطقه ای تهیه و انجام بگیرد نه یک سیاست کلی مملکتی

که دبیرستانها خوب نیستند برنامه تعلیماتی دبیرستانها بدر دنی بخورد در سالی صد هزار نفر در دبیرستانهای ماکارشان بدون نتیجه میماند انرژی که مصرف میشود و بودجه ای که مصرف میشود بهدر میرود این در مورد بعضی از نقاط صحیح است ولی در مورد بعضی از نقاط صحیح نیست بنده خواستم خواهش بکنم در این مورد یک قسمت اگر تمام وجه هم مقدور نباشد برای شهرستانها صرف شود اگر دبیرستان محمدرضا شاه پهلوی باصرف هزینه هایی که شده احتیاج به تکمیل دارد یک کار ناتمامی است که باید تمام بشود یک مقدار از این درآمد یا پول برای آنجا خرج شود و بقیه بمصرف دبیرستانهای شهرستانها برسد (صحیح است احسنت).

رئیس - آقای زمانی.

معاون پارلمانی وزارت فرهنگ (زمانی) - بنده با کسب اجازه از حضور نمایندگان محترم مجلس توضیحاتی راجع به برنامه های ساختمانی وزارت فرهنگ میدهم و عرض میکنم تا توجه بفرمائید که تمام اعتباراتی که منظور شده در سال جاری در شهرستانها مصرف میشود و در این مورد چون نماینده محترم کردستان صحبت فرمودند باید عرض کنم که راجع بکردستان بیشتر از همه جاتوجه شده ارقامی که عرض میکنم ارقام قطعی است (شیخ الاسلامی - در شهرستانها نشده) اجازه بفرمائید بنده عرضم را بکنم بعد هر چه مطلب داشتید با کمال میل حاضریم در سال جاری با وجودیکه در بودجه دولت اعتبار ساختمانی منظور نمودم معذک از برای تکمیل ساختمانهای کردستان رقم ۷۰۰ هزار تومان برای شهر سنندج است ۷۰۰ هزار تومان در طرح های ساختمانی تصویب کردم منظور کردیم امیدوارم بزودی این طرح تصویب بشود و این وجه حواله بشود مبلغ دیگری بمیزان ۳۶۰ هزار تومان صرفه جوئی اعانه مدرسه ایرانشهر در اسلامبول بود که اینرا اختصاص دادیم ۳۶۰ هزار تومان بکردستان و ۳۶۰ هزار تومان به رضائیه یعنی استان آذربایجان غربی که در نواحی مرزی ساخته شود پس این دلیل توجه وزارت فرهنگ است به کردستان بخصوص که یک رقم هفتصد هزار تومان منظور شده و یک رقم سیصد و شصت هزار تومان حواله شده است و مشغول ساختمان هستند بکنفر از نمایندگان - جیران بی توجهی سابق شد) و اما وزارت

فرهنگ از محل بودجه عمرانی در سال جاری هفده میلیون تومان اعتبار ساختمانی دارد که تمام این هفده میلیون تومان اختصاص داده شده بشهرستانها برنامه ساختمانی شهرستانها باین ترتیب است که عرض میکنم یک قسمت از ساختمان های نیمه تمامی است که هیچ مانع و رادعی در کار ندارد در حدودش میلیون تومان اعتبار برای اینکار منظور شده و در حدود هفت میلیون تومان اعتبار اختصاص داده شده بدبستانهای چهار کلاسه در مراکز بخش ها و قصبات که این سپاهیان دانش که دوسال تعلیمات باطفا دادند و اطفال دوسال تعلیمات را دیدند چون دایر کردن دبستان شش کلاسه پرخرج است در مرکز چندین یک دبستان ۴ کلاسه میسازند و اطفال می آیند در این دبستان چهار کلاسه تحصیلات خودشان را تمام میکنند اعتبار دیگری بمبلغ سه میلیون تومان برای ایجاد دبیرستانهای جدید در شهرستانها منظور شده بنا بر این ملاحظه میفرمائید تمام اعتبارات ساختمانی وزارت فرهنگ امسال در شهرستانها مصرف میشود یک میلیون تومان اعتبار اختصاص داده شده به بنادر جنوب که ۵۱ باب دبستان در بنادر جنوب ساخته بشود قسمتی از این اعتبارات حواله شده قسمت دیگر هم قریباً حواله خواهد شد سید هزار تومان اعتبار حواله شده ببلوچستان که در نواحی مرزی بلوچستان دبستان ساخته بشود پس بطوریکه ملاحظه میفرمائید وزارت فرهنگ کوچکترین اعتباری برای شهر تهران از برای ساختمان منظور نکرده و اما لایحه ای که مطرح است این لایحه آن اندازه که آقایان محترم توجه میفرمایند و خیال میکنند که پولی هست در کار نیست تمام بهای زمین و ساختمان ضرابخانه در حدود یک میلیون و هفتصد هزار تومان است که از این مبلغ یک میلیون تومان برگشت داده میشود بحساب مخصوص اعانه و وجهی که اعلیحضرت همایون شاهنشاهی مرحمت فرمودند برای معلمین علی و از کار افتاده بنا بر این این پول خواهد رفت بآن حساب و از منافع این پول استفاده میشود بدون اینکه باصل آن دست زده بشود این پول بمصرف کمک به معلمین علی و از کار افتاده خواهد رسید مابقی این پول در حدود ششصد هزار تومان یا هفتصد هزار تومان است نظر قطعی وزارت فرهنگ این است که در درجه اول دبیرستان محمدرضا شاه تکمیل بشود خود این کار

در حدود یک میلیون تومان پول میخواهد بنا بر این پولی در کار نیست حالا چرا در متن لایحه نوشته اند بمصرف ساختمان دبستانها و تکمیل بنای دبیرستان از جهت این است که چون سال مالی محدود است و میترسیم که این کار بانجام نرسد و موجباتی هم فراهم است که ممکن است آن ساختمان تکمیل نشود برای اینکه این پول هدر نرود بدصرف برسد نظر مساعد وزارت دارائی را جلب کردیم که در درجه اول این اعتبار صرف تکمیل ساختمان بشود و اگر نشد چند باب دبستان در تهران سازند پس در تهران ششصد هزار تومان اعتبار ساختمانی باین ترتیب منظور است و در شهرستانها بیجده میلیون تومان با صورتی که عرض کردم (آفرین - آفرین)

رئیس - تیمسار نکوزاد در کلیات لایحه مخالفید یا موافق؟

نکوزاد - بنده موافقم فقط راجع به فرهنگ یک عرض مختصری داشتم.

رئیس - آقای دکتر معتمد وزیر بی شما مخالفید؟
دکتر معتمد وزیر - بنده خواستم عرض کنم با توضیحاتی که دادند موافقت دارم.

رئیس - در کلمات لایحه رأی گرفته میشود خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحد مطرح است قرائت میشود (بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای مهندس ناصر بهبودی مخالفید؟
بفرمائید.

دکتر مهندس بهبودی - روح این لایحه دلالت بر این دارد که وزارت فرهنگ میخواست دبیرستانی بنام دبیرستان محمدرضا شاه بنا کند برای بنا کردن این دبیرستان آمده است یک میلیون عطیه ملوکانه که تصدیق معاون وزارت فرهنگ اختصاص داده شده بود برای معلمین از کار افتاده و علی آنرا داده اند برای ساختمان این دبیرستان و برای تکمیل آن دبیرستان میخواهند این زمین را بفروشند و این ساختمانی که بنام دبیرستان محمدرضا شاه نام گذاری شده تکمیل بکنند جناب آقای معاون وزارت فرهنگ این نحوه فکر بدرد این مجلس نمیخورد این مجلس انتخاب شده مردمی است که برای ساختمان سد محمد

رضا شاه چهارصد میلیون تومان پول میدهند برای ساختمان بنای يك دبیرستان که يك میلیون و هفتصد هزار تومان بودجه لازم دارد حاضر نیستند که يك همچو لایحه ای را ببینند بنده استدعا میکنم در این نحوه فکر تجدید نظری بعمل بیاورید از طرف دیگر میفرمائید که این ساختمان با این هفتصد هزار تومان هم تکمیل نمیشود ما آمدم و گفتیم که در این صورت بیاییم دبستانهای دیگری بنا کنیم که مبادا سال مالی اجازه ندهد و تکافو نکند بنده نمیدانم وقتی این پول در اختیار کمیسیون ناظر بر مصرف پنج درصد از سهم فرهنگ گذارده میشود کجا قوانین مالی را آنها مجبورند مراعات کنند کجا سال مالی که تمام شد نمیتوانند اعتبارش را منتقل بکنند به سال بعد و تازه جناب عالی میتوانستید اجازه بگیرید که این بودجه کلا در اختیار وزارت فرهنگ قرار بگیرد و مبادا میکه ساختمان تمام نشده از سال جاری منتقل بنال بعد بشود همانطور که کراراً این کار را میکنند تذکر دیگری که بنده داشتم این بود که عبارت ماده واحده قدری صحیح تنظیم نشده یعنی از نقطه نظر دستور زبان فارسی مثل اینکه مراعات نشده است این است که بنده پیشنهادی در این مورد دارم و تقاضا میکنم که کمیسیون محترم فرهنگ قدری مراعات بکند که عبارت ماده لاقلا با اصول زبان فارسی تطبیق بکند تا آنچه را که مجلس میخواهد تصویب بکند با موازین دستوری تطبیق داشته باشد در قسمت آخر ماده واحده هم بنده يك تذکری دارم که در این مورد پیشنهادی بمقام ریاست دادم که مبادا میکه این پول خرج دبیرستان محمدرضا شاه پهلوی نشده خرج دیگری نکنند.

رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ.

معاون وزارت فرهنگ - بنده بعرض میرسانم که

این ساختمان با کسب اجازه از پیشگاه مبارک ملوکانه ساخته شده برنامه بسیار وسیعی بوده و تا بحال دو میلیون و نیم تومان خرج این ساختمان شده اینکه عرض کردم که ممکن است هفتصد هزار تومان هم آن را تکمیل نکند صحیح است برای اینکه این ساختمان قسمت های مختلف دارد لاقلا این استفاده برای ماهست که اگر چند بلوک ساختمان دارد چند تا آآماده بکنیم برای اینکه شاگردها فرزندان این مملکت بروند درس بخوانند بعدا اگر کسری داشت استفاده بکنیم از مساعدت های دولت و قسمت

رساند. بهای اراضی مزبور چنانچه بتوافق طرفین تعیین نکشت توسط بانک ساختمانی تشخیص و تعیین خواهد شد و بر تیب زیر مصرف خواهد گردید. ناصر بهبودی ریاست معظم مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید که قسمت آخر ماده واحده راجع بفروش اراضی ضرابخانه بشرح زیر اصلاح گردد:

که اولاً بمصرف تکمیل دبیرستان محمدرضا شاه رسانده و در ثانی بمصرفی ساختمان دبستانهای جدید برساند. ناصر بهبودی.

پیشنهاد میکنم قسمت دوم ماده واحده بشرح زیر اصلاح شود:

۲ - باقیمانده بهای فروش در اختیار کمیسیون ناظر بر مصرف ۵ درصد سهم فرهنگ گذارده شود که بمصرف ساختمان دبستانهای جدید در دهات و تکمیل دبیرستان محمدرضا شاه برسد. دکتر المونی ریاست معظم مجلس شورای ملی

اینجانب پیشنهاد مینمایم در مورد ماده مربوط بمصرف وجوه حاصله از فروش اراضی ضرابخانه به بانک مرکزی بعد از کلمه دبیرستان محمدرضا شاه کلمه (که يك دبیرستان حرفه ای خواهد بود) اضافه شود. امان الله ریگی پیشنهاد میکنم در صورت عدم حصول توافق در تعیین قیمت معامله بر اساس قیمت منطقه ای که بموجب قانون

سألها مورد عمل بوده انجام بگیرد. مهلندس آصفی رئیس - پیشنهادات بانضمام طرح بکمیسیون های مربوط برای شور دوم فرستاده میشود.

۱۰ - بیانات آقای رئیس دایر بایزار تأسف از فوت مرحوم قائم مقام الملك رفیع و يك دقیقه سکوت.

رئیس - بانهایت تأسف اطلاع حاصل شد که آقای قائم مقام الملك رفیع که از شخصیت های سابقه مملکت و چند دوره بعنوان نماینده مجلس شورای ملی و مجلس سنا خدمتگذار کشور بوده اند بر حمت ایزدی بیوسته اند (نمایندگان - خدا رحمتش کند) مرحوم قائم مقام الملك از خدمتگذاران صدیق کشور و مردی خیر خواه و مردم دوست بوده اند (صحیح است) بهمین جهت در گذشت این مرد خدمتگذار موجب نهایت تأسف است (صحیح است) از طرف خود و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی بیازماندگان آن مرحوم صمیمانه تسلیت گفته و در حال قیام يك دقیقه سکوت اعلام میکنم.

(در این موقع عموم حضار با احترام بپا خاسته و يك دقیقه سکوت کامل برقرار کردند.)

۱۱ - تعیین موقع جلسه بعد ختم جلسه.

رئیس - چون قعلا مطلب دیگری در دستور نداریم جلسه را ختم میکنم جلسه آینده ساعت ۹ روز پنجشنبه خواهد بود.

رئیس مجلس شورای ملی - مهلندس عبداللہ ریاضی